

POINT OF VIEW INTERNATIONAL

Jackie – Fanget i historien

Udgivet 12/01/2017 — af Frederik Bojer Bové

Instruktøren Pablo Larrain benytter tidstypiske optageteknikker som virkemidler for at skabe oplevelsen af at leve i historien, som er vi i den, mens den udfolder sig, skriver Frederik Bojer Bové i sin analyse af filmen om Kennedys enke, Jaqueline Kennedy. I *Jackie* oplever vi historien, mens den skrives; mens kampen om, hvad det ene og det andet skal komme til at betyde stadig pågår. Vi følger en lille kvindes beslutsomme arbejde med at skabe myten om en stor mand.

Pablo Larrain: *Jackie* – drama – premiere 12. januar 2017

Der laves rigtig mange film om verdenshistoriens store mænd, så det er ganske tilfredsstillende for en gangs skyld at se en film om en lille kvinde. Sjældent har man set en film, hvor hovedpersonen bruger så lang tid på at se op til folk, især de mange tårnhøje sikkerhedsfolk, der passer på Jackie Kennedy i dagene efter mordet på hendes mand – og i bedste tresserstil har filmens mænd det naturligvis også med at se ned på den unge kvinde.

Men den chilenske instruktør Pablo Larrain skaber ikke konventionelle historiske værker, og hans film om præsident Kennedys enke passer fint ind i hans filmografi: *Jackie* fokuserer på iscenesættelsen, på hvordan Jackie, spillet af Natalie Portman i en Oscar-hypet præstation, aktivt bidrog til skabelsen af myten om hendes husbond; hvordan hun gik ind i arbejdet med at skabe en "stor mand". Resultatet er en fremragende film.

Pinochet-trilogien

Larrain er især kendt for sine tre værker om Chile under Pinochet, *Tony Manero*, *Post Mortem* og *No*. De tre film foregår i henholdsvis midten, begyndelsen og slutningen af det grusomme diktatur, men omhandler kun politik perifert. I stedet skildrer de mennesker, der forsøger at opretholde en hverdag, men som alligevel bliver fanget i storpolitiske omvæltninger.

I *Tony Manero* vil en midaldrende danser vinde en konkurrence om at ligne John Travolta i *Saturday Night Fever* mest muligt, og tager sikkerhedstjenestens midler i brug for at få sine konkurrenter til at

'forsvinde'. *Post Mortem* skildrer kuppet mod Salvador Allende i 1973 med en mand, der arbejder på et lighthouse, hvor døde mennesker begynder at hobe sig op helt ud på gangene. Og gennembruddet *No* skildrer de to valgkampagner i den skelsættende folkeafstemning i 1988, der bragte Pinochets tid som diktator til ende.

“

Men i Larrains optik er det aldrig nogen glæde at være medvirkende i historiens store scener. I *Post Mortem* sidder hovedpersonen og spiser middag med sin nabo, efter hendes eget hus er blevet overtaget af Allende-aktivister, da de to mennesker bryder pludselig ud i gråd over den foruroligende tid, de er blevet fanget i

En sekvens fra *Post Mortem* understreger den skæve vinkel, Larrain antager på begivenhederne: Vi ser gennem et vindue hovedpersonen på sit badeværelse, kun optaget af sit brusebad. Men pludselig kan vi høre larm, kampvogne, soldater, slåskamp. Næst ser vi den forbløffede og skræmte mand vandre rundt i en verden, der nu mest af alt ligner noget fra en zombiefilm, med smadrede huse og væltede biler på gaden.

I filmens mest berømte sekvens medvirker han ved obduktionen af Allende selv, og bliver pludselig konfronteret med den blodige virkelighed af de omvæltninger, der er sket i hans land, uden på nogen måde at have nogen indflydelse over det.

MERE POV

Truslen fra Sovjets KGB lurker bag ny frygt for Rusland

History is harsh

"Historien er skånselsløs", siger Robert Kennedy på et tidspunkt til Jackie. Han er bitter over, at han og hans myrdede bror nu ikke vil få ros for alle de gode ting, de havde forberedt, for eksempel afslutningen af Vietnam-krigen som præsident Lyndon B. Johnson nu bare lige skal vinde. Men i Larrains optik er det aldrig nogen glæde at være medvirkende i historiens store scener. I *Post Mortem* sidder hovedpersonen og spiser middag med sin nabo, efter hendes eget hus er blevet overtaget af Allende-aktivister, da de to mennesker bryder pludselig ud i gråd over den foruroligende tid, de er blevet fanget i.

“

Det er filmens tese, at Kennedys død gjorde ham til en større præsident end nogle af hans politiske handlinger.

NATALIE PORTMAN SOM JACKIE. DANSKE CASPAR PHILLIPSON SPILLER KENNEDY.

I Jackie kommer historien snigende som et angstanfald. Det er ikke meget, vi ser til den legendariske præsident, der i øvrigt spilles af danske Caspar Phillipson. Filmen fokuserer på et interview, Jackie gav i tiden efter mordet, og omhandler mest mytologiseringen af Kennedy-administrationen; dels i et tv-program præsidentfruen medvirkede i om hendes arbejde med ombygning af Det Hvide Hus, dels hendes insistensen på at arrangere en passende statsbegravelse for sin mand.

I en scene spørger hun to assistenter, om de ved, hvem James Garfield og William McKinley er – to præsidenter der også blev myrdet i deres embede. Og hun arbejder benhårdt for, at Kennedys død ikke må glemmes som deres. Det er filmens tese, at Kennedys død gjorde ham til en større præsident end nogle af hans politiske handlinger.

Det virker derfor rammende, at han nærmest hjemsøger filmen som et spøgelse. Han træder pludselig ind ad døren under Jackies tv-program; eller ind fra siden midt i en samtale mellem Jackie og en agent; vi hører et skud og ser den sårede præsident forsvinde ud af billedet. De mange flashbacks kredser naturligvis om mordet, hvis grusomme virkelighed forsøges underspillet af de travle karakterer, men som indimellem kan læses i Natalie Portmans fortvivlede ansigtsudtryk.

Impressionistisk æstetik

Larrain benytter optageteknikker som virkemidler for at skabe oplevelsen af at leve i historien, som er vi i den, mens den udfolder sig. Mest karakteristisk er hans brug af tidstypiske formater; 16 mm for filmene der foregår i halvfjerdserne, det lidet brugte videoformat Sony U-Matic i *No. 1 Jackie* er filmen optaget på 35 mm, og mange scener er iscenesættelser baseret på historisk kendte fotografier.

Farverne ligner utroligt meget fotos fra starten af tresserne, og det er nogle gange virkelig som om en historiebog er kommet til live. Lige så gør den plotmæssigt fragmenterede konstruktion, og de eksperimenterende kamerainstillinger, at man som tilskuer altid er oppe på tærerne for at følge med i, hvad der foregår. Filmen opleves, som om vi følger en historie i forvandling; som om kampen om, hvad det ene og det andet skal komme til at betyde stadig pågår.

“

D en blot halvanden time lange film er præget af stort kvalitetsarbejde, fra Portmans imponerende forvandling til Jackie Kennedy til unge Mica Levis personlige og eksperimenterende soundtrack

De få gange, man ikke lever sig helt med i æstetikken, er der, hvor det simpelthen bliver for imponerende: Kameraet filmer i naturligt

vejr, og billederne er utroligt stemningsfyldte, om de fanger solen i Dallas, solnedgang ved det Hvide Hus, eller tåge til begravelsen i Washington. Det er ikke blot det, at processionen med heste og soldater er flot og majestætisk, men kameraet bevæger sig også igennem optoget, indtil det fokuserer på stakkels lille John F. Kennedy Jr.

MERE POV

Bims i bøtten på Borgen - regeres vi af tåber?

Den blot halvanden time lange film er præget af stort kvalitetsarbejde, fra Portmans imponerende forvandling til Jackie Kennedy til unge Mica Levis personlige og eksperimenterende *soundtrack*. Men samtidig har filmen en vilje til at eksperimentere, til at vælge det overraskende, anderledes; billedet, der føjer en ny tanke til en allerede kompleks række.

Arbejdet

Måske fandt Larrain sin historieforståelse i *No*. Han skildrede ikke kampen mod Pinochet som en stor idealdrevet aktivistisk bevægelse, men som et job; endnu en opgave for de marketingfolk, der arbejdede med valget. Ikke at det ikke krævede mod – nej-siden bliver forfulgt og chikaneret af politiet – men da valget er afgjort, og diktatoren væltet, vender både de, der arbejdede for ja såvel som nej, tilbage til deres fælles kontor, hvor de igen skal sælge sodavand.

“

Det er paradoksalt, at Pablo Larrain er blevet en af sin generations store instruktører, netop grundet hans interesse for at dekonstruere myterne om mennesker som andet og mere end også mennesker

På samme måde omhandler *Jackie* et arbejde. Et myteskabende arbejde. Et storhedsskabende arbejde. Fanget i historiens store hjul følger vi den chokerede, traumatiserede enke i sit arbejde med at omgøre sin fejlbarlige og rygsvage mand til en "stor mand".

Det er således, Larrain omgør den historiske myte; han tager os med ind bag den episke, kanoniserede fortælling og perspektiverer skelsættende episoder, ja hele fænomenet, fra et praktisk synspunkt.

Det er paradoksalt, at Pablo Larrain er blevet en af sin generations store instruktører, netop grundet hans interesse for at dekonstruere myterne om mennesker som andet og mere end også mennesker.

Han har beskæftiget sig med emnet i årevis, og vi kan allerede nu glæde os til hans næste film, *Neruda*, om den kendte chilenske digter Pablo Neruda, der også er taget hjem til dansk distribution. Forhåbentlig bliver det en lige så tankevækkende oplevelse.

Fotos: Scanbox Entertainment.

Kan du lide POV formatet, så skulle du tage at [klikke her og like vores Facebook-side](#). Her får du også alle links til vores nye artikler. Del gerne denne artikel med andre. Du kan også tegne et abonnement til 20 kr. om måneden, eller donere til hele POV.International via MobilePay på 40 12 19 68. Vi har ikke noget reklamebudget.

Frederik Bojer Bové

Frederik Bojer Bové (født 1.12 1986) er cand.mag. i Moderne Kultur og Kulturformidling og BA i Historie. Han blogger om film på kronoper.dk, er dansk redaktør på tidsskriftet Cinema Scandinavia og har været programlægger på Copenhagen Architecture Festival.

FACEBOOK

TWITTER

GOOGLE

PINTEREST

TAGS:

JACKIE

KENNEDY

MYTE

PABLO LARRAIN

PINOCHET

F Ø L G O S

Synes godt om Del 39 tusind personer synes godt om dette. [Opret en profil](#) for at se, hvad dine venner synes godt om.

Follow @pointofviewint

H O L D P O V I N T E R N A T I O N A L I L I V E

Vi gider ikke betalingsmure og store reklamer, der overtager hele din skærm. Med inspiration fra amerikanske NPR og Wikipedia modtager vi i stedet donationer fra folk, der værdsætter det, vi skriver - og gerne vil holde os i gang.

Du kan enten støtte ved at give os et månedligt beløb, støtte os med et enkelt beløb, når du har lyst, eller støtte den enkelte skribent via deres info-bokse. Hvis du vil støtte hele POV.International, modtager vi penge via PayPal og MobilePay. MobilePay-indbetalinger skal ske på (OBS! Nyt nummer pr. 23/1-2017) **40 12 19 68**.

Herunder kan du via Paypal "abonnere" på os, så dit månedlige støttebeløb bliver trukket automatisk. Det kan vi endnu ikke med MobilePay.

Donations-niveau
Glad bruger : 20.00 DKK pr. måned ▼

Abonner

Q U I C K P O V

29/01/2017

**POV's Dansk Vestindien-kalender
– februar-marts 2017**

31/01/2017

Alternative fakta to go

21/01/2017

**"Ej blot Sukker-Kolonier,
Palmestrand med Kolibrier"**